

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали

XV Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

15–16 листопада

Харків — 2022

Друкується за рішенням Вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол №9 від 01.12.2022 р.

Редакційна колегія:

М'ясоєдов В. В. — голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, д-р мед. наук, професор;
Мещерякова І. П. — в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцентка;
Сирова Г. О. — зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, д-рка фарм. наук, професорка;
Зайцева О. В. — в. о. зав. кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики, д-рка біол. наук, професорка;
Фоміна Л. В. — зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, канд. філол. наук, професорка;
Кривошанка О. В. — в. о. декана І медичного факультету, канд. мед. наук, доцент;
Садовниченко Ю. О. — доцент кафедри медичної біології, канд. біол. наук;
Джамесев В. Ю. — доцент кафедри медичної біології, канд. біол. наук.

Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали XV Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 15–16 листопада 2022 р. — Харків : ХНМУ, 2022. — 112 с.

У збірнику представлено матеріали більш ніж 130 фахівців та молодих вітчизняних і зарубіжних науковців закладів вищої освіти та охорони здоров'я, наукових установ. Доповіді присвячено проблематиці викладання медико-біологічних, хімічних, фізичних, педагогічних, психологічних та суміжних дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2022 рік під номером № 195 (с. 400).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

ЗМІСТ

Секція 1 МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Оптимізація методів самостійної роботи студентів медиків шляхом розробки методичних посібників з біологічної хімії <i>Білецька Л. П.</i>	7
Інтерактивні технології навчання в курсі біологічної хімії <i>Григор'єва Н. П.</i>	8
Підвищення ефективності викладання біологічної хімії у закладах вищої медичної освіти за допомогою кейс-технології <i>Давидова Н. В.</i>	9
Вибір методів навчання при викладанні біологічної хімії <i>Денисенко С. А., Наконечна О. А., Гойдіна В. С.</i>	11
Підготовка здобувачів освіти до інтегрованого тестового іспиту «КРОК 1» з фармакології в дистанційному форматі <i>Єрмоленко Т. І., Кривошанка О. В., Паутіна О. І.</i>	12
Організація онлайн навчання на кафедрі фармакології та медичної рецептури ХНМУ для здобувачів вищої медичної освіти в умовах військового стану <i>Єрмоленко Т. І., Паутіна О. І.</i>	13
Дистанційне навчання дисципліни «Медична біологія» як вимога часу <i>Зінченко М. О.</i>	14
Особливості організації дистанційного навчання для освітніх компонент медико-біологічного профілю <i>Кіреєв І. В., Жаботинська Н. В., Штриголь С. Ю.</i>	16
Особливості викладання медичної біології в умовах воєнного стану <i>Кононова І. І., Гарець В. І., Шаторна В. Ф.</i>	16
Інтернет-забезпечення вивчення клінічної анатомії та оперативної хірургії <i>Кошельник О. Л.</i>	18
Дослідницька компетентність майбутніх лікарів: склад і шляхи формування при вивченні медико-біологічних дисциплін <i>Кудрявцева Т. О.</i>	19
Комплексний підхід у подачі матеріалу в умовах дистанційного навчання студентів-медиків <i>Кузнецов К. А.</i>	21
До можливостей покращення викладання медичної біології <i>Кулаченко Б. В.</i>	22
Самостійна робота студента при вивченні фармакології в форматі змішаної системи навчання <i>Луценко О. А., Сидоренко А. Г., Островська Г. Ю., Власова О. В., Луценко Р. В.</i>	23
Використання інноваційних технологій для вивчення дисципліни «Медична біологія» при дистанційному навчанні <i>Мещерякова І. П.</i>	25
Підвищення якості навчання і викладання медичної біології засобами інтерактивації предметного дистанційного курсу <i>М'ясоєдов В. В., Садовниченко Ю. О., Пастухова Н. Л.</i>	27

Inflammatory Syndrome in adults», де студенти-медики представили надзвичайно цікаві презентації, показали високий рівень підготовки і вільне володіння матеріалом.

З вересня цього навчального року, незважаючи на військову агресію, студентський науковий гурток кафедри біохімії продовжив свою роботу, студенти знову мають можливість проводити експериментальні дослідження, поглиблювати свої знання, обмінюватися досвідом і вже готуються представляти свої результати на онлайн студентських конференціях, адже наукова робота і реалізація творчих ідей студентів є надзвичайно важливою складовою навчання майбутніх медиків.

Навчальний процес в медичному університеті: виклики сьогодення

Чеснокова М. М., Шевеленкова А. В., Остапчук К. В., Осінцева В. І., Комлевой О. М., Левицька Н. А.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Одеський національний медичний університет має довгу і славетну історію. Останніми роками щорічно вищу освіту отримувало близько 6 000 студентів, як вітчизняних, так і іноземних з 52 країн світу. В теперішній час робота нашого університету, як й інших навчальних закладів України, відбувається в надзвичайних умовах. Війна в Україні вплинула на всі сфери життя, у тому числі, на особливості навчання студентів.

В умовах військового стану в Україні необхідним є продовження дистанційного навчання, оскільки значна частина студентів виїхала за кордон. Навчання online було розпочато у зв'язку з пандемією COVID-19 ще навесні 2020 р. За ці роки створено всі умови для якісної дистанційної роботи. Основна платформа, яка використовується в ОНМедУ — Microsoft Teams, де створюються команди з навчальної дисципліни і канали окремих груп. В каналах не лише проводяться лекції і практичні заняття, але й додаються методичні матеріали, відеозаписи лекцій, відбувається спілкування зі студентами. Перевагою Teams для спілкування є те, що студент має можливість подзвонити або написати викладачу в будь який час, але без отримання приватних даних викладача. Також для зв'язку зі студентами використовуються Zoom, Viber і Telegram. При дистанційному навчанні збільшується можливість використання ілюстративного матеріалу, відеофільмів, комп'ютерних навчальних програм. Існують програми для активізації уваги студентів (Kahoot, Mentimeter та ін.). Якщо студент мотивований і здатний до самостійної роботи, то добре організоване

дистанційне навчання дозволяє отримати якісну вищу освіту для багатьох спеціальностей. Але традиційна підготовка майбутніх лікарів взагалі не передбачає дистанційного навчання, особливо на старших курсах. Для майбутнього лікаря надзвичайно важливим є формування практичних навичок, починаючи з роботи з мікроскопом і завершуючи збором анамнезу і оглядом хворого. Навіть найкращі комп'ютерні програми-симулятори не здатні замінити практичні заняття offline. На практичних заняттях студенти навчаються спілкуватися професійною мовою, пояснювати і відстоювати свою точку зору. Ці вміння є корисними для комунікації з колегами, молодшим та середнім медичним персоналом, пацієнтом та його родичами в майбутньому. Дистанційно проведене практичне заняття не може замінити традиційні заняття offline. Але розв'язання ситуаційних завдань з їх обговорюванням, активна дискусія в процесі заняття в певній мірі сприяє формуванню комунікативних навичок.

Ще одним наслідком військових дій в Україні стало те, що значна частина студентів, особливо іноземних, намагаються продовжити навчання offline в університетах інших країн. Мобільність студентів стала можливою завдяки відкритості навчання, його глобалізації і інтернаціоналізації. Україна ще на початку XXI сторіччя приєдналась до єдиної рейтингової системи навчання студентів (ECTS). Українські студенти, випускники, молоді науковці стали брати участь у програмі Еразмус Мундус. Уніфікація навчальних програм дозволяє студенту легко змінити країну навчання, але в теперішній час це може мати негативні для вищих навчальних закладів України наслідки. Значне зменшення кількості осіб, що навчається, може поставити під загрозу саме існування деяких вузів в Україні. Така тенденція може бути попереджена лише високою якістю викладання дисциплін в навчальному закладі.

Таким чином, важливою тенденцією викладання медико-біологічних дисциплін в теперішній час є збільшення обсягу дистанційного навчання, що у свою чергу потребує високого рівня комп'ютеризації й інформатизації. Це має свої позитивні і негативні сторони. За грамотної організації навчального процесу негативні моменти можуть бути суттєво зменшені. Але, без сумніву, в майбутньому заміна очного навчання дистанційним для студентів напрямків «Медицина» і «Стоматологія» не є доцільним.